

Kpl 11,

Päätöksenteko ja sen ongelmat

S.94-99

Unionin päätöksenteko: Jäsenvaltioita sitovat päätökset

1. Asetus

- Päätöksistä velvoittavin
- Ylittää kansalliset lait
- Sitoo heti kaikkia jäsenmaita ja niiden kansalaisia sellaisenaan
- EU:n toimivaltaan kuuluvat asiat, esim. EU:n sisäinen toiminta, kaupankäynti ja rahapolitiikka.

2. Direktiivi

- Lainsäädäntöohje jäsenvaltioiden lakien yhdenmukaistamiseksi
- Jäsenmaiden on määrätyssä ajassa muutettava lainsäädäntöään niin, että direktiivin asettama tavoite toteutuu

3. Päätös

- Asetuksia ja direktiivejä täydentäviä
- Koskevat yksittäistapauksia
- Sitovat jäsenvaltioita ja yrityksiä

Suomi: säädöstyypit

Perustuslaki

sisältää säännökset valtion hallitusmuodosta, ylimpien valtioelinten suhteista ja yksilön perusoikeuksista; sen säätäminen, muuttaminen ja kumoaminen on tavallista lakia vaikeampaa.

Laki

on kirjallinen velvoittava säädös, joka on eduskunnan säätämä ja hyväksymä.

Asetus

on lakia täsmentävä tai täydentävä säädös, joka ei muuta lain sisältöä.

Suomen lainsäädäntö vs. EU:n lainsäädäntö

Suomen lainsäädäntö

- perustuslaki
- laki
- asetus (koskee yksittäistapauksia)

EU:n lainsäädäntö

- EU-asetus (ylittää kansalliset lait)
- EU-direktiivi (lainsäädäntöohje)
- EU-päätös (koskee yksittäistapauksia)

Paritehtävä

1. Etsikää tuore uutinen, joka käsittelee jotakin direktiiviä.
2. Tiivistäkää uutisen sisältö kolmeen virkkeeseen.
3. Lopuksi jakakaa uutinen muulle luokalle

Kuka päättää?

1. Tavallinen lainsäätämisyjärjestys

- Komissio tekee lakiehdotuksen, ehdotusta käsitellään Euroopan parlamentissa ja EU:n neuvostossa ja lakiehdotukseen tehdään muutoksia, kunnes osapuolet pääsevät yhteisymmärrykseen
- Euroopan parlamentti ja EU:n neuvosto äänestävät lain hyväksymisestä

2. Hyväksyntämenettely

- Euroopan parlamentin rooli on heikompi kuin EU:n neuvoston
- Euroopan parlamentilta pyydetään puoltava lausunto eli hyväksyntä lakiesitykselle, mutta parlamentti ei voi tehdä muutoksia lakiesitykseen
- Parlamentti ei osallistu lain valmisteluun, mutta laki ei tule voimaan ilman parlamentin hyväksyntää

3. Kuulemismenettely

- Neuvoston on kuultava parlamenttia ennen lopullista päätöstä ja kuulemisessa parlamentti voi hyväksyä tai hylätä lakiehdotuksen tai ehdottaa siihen muutoksia, mutta parlamentin kanta ei sido neuvostoa

Demokratiavaje

- *Ajatus, jonka mukaan kansanvalta ei toteudu unionissa riittävän hyvin; taustalla esimerkiksi käsitykset, että unioni on kansalaisille liian etäinen ja monimutkainen, päätöksenteko ei ole tarpeeksi avointa ja kansanvaltaisesti valituilla toimielimillä on liian vähän valtaa*

Lobbaaminen

- Valtioiden, yritysten, etujärjestöjen ja muiden toimijoiden pyrkimys vaikuttaa epävirallisesti poliittiseen päätöksentekoon
- Konsulttitoimistot ja ammattilobbarit
- Lobbaaminen tuo esiin erilaisia näkökulmia ja lobbarit ovat tärkeitä informaation lähteitä päättäjille ja päätöksiä valmisteleville virkamiehille
- Verkostoituminen on oleellista
- Haittapuolena mahdollinen lahjonta
- Avoimuusrekisteri: ketkä lobbaavat, minkä asian puolesta ja paljonko lobbaamiseen laitetaan rahaa; rekisterissä noin 13 000 eri tahoa

Tehtäviä

Lue kpl 11, Päätöksenteko ja sen ongelmat,
s.94-99

Tee tehtävät 1-3, s.99